

Svatí Římského kánonu

Sv. Kliment (pokračování)

Nejasnosti jsou kolem způsobu jeho smrti. V nejstarších zprávách totiž není řeč o tom, že by byl mučedníkem. Na druhou stranu tradice, která naopak Klimenta co by mučedníka uctívá, je poměrně velmi stará a v Římě zakořeněná. Podle řecké tradice, zaznamenané v legendicky vyznívajících aktech, Kliment pokřtil přes 400 vysoce postavených Římanů spojených s císařským dvorem. Za to byl poslán Trajánem do vyhnanství na Krym. Jeho misijní úspěch ale pokračoval. Nejenže byl těšitelem a divotvůrcem mezi křesťany odsouzenými k práci v mramorových dolech ve městě Chersoneso, ale obracel místní obyvatelstvo a dal podnět ke stavbě 75 kostelů. Zprávy o tom se donesly do Říma a císař nařídil, aby byl Kliment vržen do moře s kotvou na krku. Moře pak prý každý rok v den výročí smrti ustupovalo o dvě míle a odkrývalo svatyňku, ve které věřící mohli uctívat tělo mučedníka.

Na druhou stranu není důvod nevěřit svědectví sv. Cyrila, který se v roce 868 na Krym vydal evangelizovat Chazary a přivezl odtud do Říma Klimentovy relikvie, pohřbené i s kotvou, o níž mluví legenda. Papež Hadrián II. je pak uložil do oltáře v bazilice sv. Klimenta spolu s ostatky sv. Ignáce Antiochijského.

Nejdůležitějším zachovaným dědictvím sv. Klimenta papeže je jeho list Korintánům, o jehož autenticitě se nepochybuje. Sepsal ho patrně kolem roku 97 jako reakci na nepokoje v korintské křesťanské komunitě, kde se někteří mladší členové vzbouřili proti svým presbyterům a svévolně je sesadili. Kliment v obsáhlém listu shrnuje základy křesťanské víry, napomíná a výslovně popisuje hierarchický řád v církvi jako ustanovený Kristem. Z historického hlediska obsahuje významná svědectví o mučednické smrti sv. Petra a Pavla za Nerona, o detailech korintského sporu, o liturgické modlitbě i o vztahu k veřejné moci, za kterou se modlí. Klimentův list do Korinta mluví o církvi jako o tělu Kristově, jehož údy mají různé funkce. V Kristu má také původ hierarchie, složená s biskupů, zvaných také presbyteri, a s jáhnů. Z listu také zřetelně vystupuje výsostné postavení římské církve, vědomí její odpovědnosti, z které plynou ovšem také požadavky. Kliment žádá poslušnost a hrozí neposlušným.

Sv. Sixtus

Do čela římské církve nastoupil Sixtus II. v obtížné době pronásledování křesťanů. Císař Valerián (253-260) krátce před tím vydal první edikt proti

křesťanům, kterým přikazoval účast na oficiálním pohanském kultu a křesťanství vykazoval do soukromí. Všem, kdo by tak nečinili, pohrozil vyhnanstvím. Jak uvidíme, na rozdíl od jiných římských císařů počínal si Valerián dosti systematicky: zaměřil se na likvidaci hierarchie. Jednou z prvních obětí se stal papež Štěpán I., podle tradice zachycené v Liber Pontificalis byl stát císařskou gardou (pretoriány) při bohoslužbě. Sixtus tedy nastupoval ke kormidlu Petrovy loďky s reálnou vyhlídkou na to, že jej potká stejný osud jako jeho předchůdce. S pronásledováním křesťanů souvisely i hlavní starosti, které mu zanechal Štěpán I. Řím vedl spor s africkými a maloasijskými církvemi o tom, zda znovu křtít odpadlíky. Sixtus se stavěl za mírnější jednání než jeho předchůdce, který se rozešel s oponenty ve zlém. Stejně jako on nicméně zastával názor, že se křesťní obřad nemá u navracejících se heretiků opakovat.

Na začátku roku 258 vydal Valerián nový edikt, ve kterém paušálně odsoudil k smrti stětím všechny biskupy, kněze a jáhny. Jeho text známe díky listu sv. Cypriána z Kartága, který se rovněž měl stát obětí Valeriánova pronásledování, jinému africkému biskupovi Successovi. U něho najdeme také zprávu o smrti Sixta II. Popisuje, jak 6. srpna roku 258 shromáždil svou církevní obec v na hřbitově sv. Kalixta při Via Appia. Právě seděl na svém stolci a promlouval k zástupu, když byl znenadání napaden skupinou vojáků. Není zcela jisté, zda ho popravili bez soudu nebo zda byl nejprve postaven před soud, a pak znovu odveden do katakomb a popraven na místě, kde byl přistižen.

Papež Damasus o sto let později umístil na Sixtův hrob epitaf, který může být interpretován oběma způsoby. Sixtovo tělo bylo uloženo v Kalixtových katakombách, v tzv. papežské kryptě. Během třetího století se totiž stala místem, kde očekávají vzkříšení těla devíti římských biskupů. Do krypty byl přenesen také papežský stolec, na němž byl stát. Přestože archeologové neobjevili původní nápis na Sixtově hrobě, jeho přítomnost je doložena celou řadou nápisů vyrytých do měkkých tufových stěn katakomb a dosud čitelných v přilehlých prostorech.

Spolu s papežem byli popraveni také čtyři jáhni: Januarius, Vincentius, Magnus a Stephanus, a další dva – Felicissimus a Agapitus, je následovali ještě téhož dne. Sedmým a posledním z římských jáhnů byl sv. Vavřinec, upálený jen o čtyři dny později. Vzhledem k tomu, že v prvních staletích býval římský biskup zpravidla vybírán mezi jáhny, nikoli presbytery, zůstal Petrův stolec po Sixtově smrti celý rok neobsazen.

převzato: radiovicana.cz